

Lääkitys ruuansulatuskanavan ohi

Riina Lindström

Lääkitys ruuansulatuskanavan ohi eli parenteraalisesti

- Luonnollista reittiä annettavat parenteraaliset lääkkeet:
 - Keuhkoihin
 - Nenään
 - Iholle
 - Silmään
 - Korvaan
 - Emättimeen

Lääkitys keuhkoihin

- Inhaloitavat eli hengitettävät lääkkeet
- Lääke pyritään saamaan keuhkoputkien limakalvoille
- Hengitettäviä lääkemuotoja ovat inhalaatiosumutteet, -jauheet, -sumutinnesteet, -kaasut
- Tavallisimpia astmalääkkeet

Lääkitys nenään

- Nenätipat, nenäsumutteet ja nenävoiteet
- Nenätippoja annettaessa kannattaa laittaa potilas makuulle, pään taivutus taakse päin, 5 min tässä asennossa lääkkeen laittamisen jälkeen
- Nenäsumutteen annossa pää pystyasennossa, pään taivutus hiukan taakse, uloshengitys suun kautta lääkkeen annon jälkeen
- aseptiikka

Lääkitys silmään

- Silmätipat, -voiteet, -vedet ja -lamellit
- Esim. glaukooman hoito, tulehdukset
- Silmävoide annostellaan silmän alaluomen keskelle keskikolmannekseen, laitton jälkeen silmä kiinni useamman minuutin
- Silmätipoista vain n 5 % imeytyy
 - Antojärjestys:
 - ärsyttävät lääkkeet vikana
 - ensin imeytyvät ja sitten paikallisesti vaikuttavat
 - ensin vetinen ja sitten rasvainen
 - Verisuonia supistavat ja kyyneleritystä lisäävät vikana
 - Voiteet ja hidasliukoiset valmisteet aina vikana
- Silmätippojen kerta-annospakkauksille saatavana tiputusapulaite

Silmätipan antaminen

- Aseptiikka
- Pullon kärjellä ei saa osua potilaaseen
- Lämmitä käsien välissä hetki pulloa
- 1 tippa alaluomen alle taskuun
- Silmä kiinni ja paina puhtaalla liinalla/ taitoksella silmän sisänurkkaa kevyesti noin 30 sek
- Eri silmätippojen tiputtamisen välillä pitää olla 5-15min
- kirjaaminen

Lääkitys korvaan

- Korvatipat, -voiteet, -huuhteet
- Yleensä korvatulehduksessa
- Jos ei voida annostella voidetta suoraan pakkauksesta, voidaan käyttää korvatamponia
- Hoidon aikana korvat eivät saisi kastua
- Korvien olisi hyvä olla puhtaat
- Kylmänä ei kannata antaa lääkettä korvaan, koska se huimaa

Lääkkeen anto korvaan

- Aseptinen työskentely
- Lääkettä annosteltaessa potilas kylkiasentoon
- venytä korvalehteä kevyesti (alle 3v alas ja taakse, yli 3v ylös ja taakse),
- tiputa lääke korvaan (pullo ei saa osua potilaaseen)
- liikuttele korvalehteä
- makuulla vähintään 5 min lääkkeen antamisen jälkeen, voi laittaa vaikka pumpulia korvaan hetkeksi

Lääkitys iholle tai ihon kautta

- Dermaalisesti eli iholle
- Voiteet, linimentit, geelit, pastat, siteet, liuokset, shampoot, vaahdot, puuterit
- Käytä hanskoja
- Transdermaalisesti eli ihon kautta
- Lääkeaine kulkeutuu ihon kautta verenkiertoon
- Lääkelaastarit ja -geelit

Lääkelaastarien laittamisesta

- Kiinnitys puhtaalle iholle, mieluummin karvaton paikka
- Parhaita paikkoja ne, joihin tulee vähiten ihon venytystä
- Vaihda laastarin kiinnityspaikkaa
- Merkitse laastariin laittamisen päivämäärä ja kellonaika (laastari ei saa rikkoontua kynästä)

Lääkitys emättimeen

- Emätinpuikko, -tabletti, -vaahto ja -voide
- Vaikuttavat paikallisesti tai verenkierron välityksellä
- Asetetaan työntämällä emättimeen ylös ja taakse päin noin etusormen syvyyteen
- Joskus saattaa olla asettimella asetettava
- Lääkkeen antamisen jälkeen hyvä olla hetki paikoillaan, niin lääke ehtii sulaa ja imeytyä eikä heti lurahda ulos